Brassó, 1892. VIII. évfolyam, 126-ik szám. Csütörtök, október 20.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 75 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv boltokban és az utcán.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek **hivatalos közlönye.**

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések díja:
4 hasábos gármondsor vagy annak helye 6 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt,
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

A szerkesztésért felelős:
FEJÉR VILMOS.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

A delegációk intézményéről.

Pulszky Ferencz következőleg nyilatkozik a P. C.-ben.

A külpolitika vezetésében a koronkénti megszakitás folytonos lehetősége minden kor a parlamentáris kormányforma leggyöngébb pontjának tartatott, a mely kormányforma mellett az egymással szemben álló politikai pártok rendszerint felváltják egymást az állam kormányzásában. A pártok váltó gazdasága mellett ugyanis a miniszterek mindig belpolitikai kérdések által veszik el, vagy nyerik meg a többség bizalmát, mely kérdések az ország pénzügyeivel, a parlament, a municipális közigazgatás vagy a kereskedelmi politika reformjaival függnek össze.

Csak rendkivül ritka esetekben volt a külügyminiszter az, a ki a kabinet bukását előidézte, de neki még akkor is, ha resszortjának vezetése a többség teljes bizalmát birta, le kelle tennie tárczáját miniszertársaival együtt, ha ezek valamely kérdésben nem birták többé a többségi bizalmát, az ellenzék által leszavaztattak s aztán az ellenkező párt államférfiainak kelle helyeiket átengedniök.

Az államérdekei az idegen hatalmakkal szemben természetesen nem változnak a miniszterek változásával és a belső viságok csak csekély mértékben érintik a külpolitikát; a miniszter személyes rokonszenvei és ellenszenvei azonban mégis befolyással birnak a külhatalmakkal való tárgyalásokra, a melyeknél a parlamentárismus nincs annyira kifejlődve, mint Angliában

Egyetlen hatalom sem szánhatná rá tehát magát, hogy szövetséget kössön oly kormányival, a mely talán már rövid időn alatt kiejti kezéből a hatalmat és a mérvadó személyek lehetséges változása folytán minden bizalmas közeledést megnehezít. Ez a parlamentárismus gyengéje.

Deák és Andrássy állambölcsesége azonban talált segélyt a parlamentárismus eme jelentékeny hátránya számára a közös miniszterek intéménye által, a kik az osztrák-magyar nagyhatalom méltóságát és érdekeit a Budapesten vagy Bécsben kitörhető kabinetválságoktól függetlenül állandóan képviselik s e mellett mégis parlamentáris felelősséggel tartoznak a delegációknak.

Ennélfogva a delegációk tényleg gyakorolják az ellenőrzés jogát, a közös miniszterek a bizottságok által érintkezésben maradnak a parlamenttel és a reichsrath-tal, alkalmuk van politikájukat indokolni, és a delegációk tárgyalásaiból megismerni tanulják Magyarország és Ausztria nézeteit, kiváuatait és panaszait, a nélkül, hogy a pártszenvedélyek a tárgyalásokat megakasztanák vagy csak zavarhatnák, mert a delegációk üléseiben sohasem lehetnek viharos agitációk szinhelyévé.

A delegációk intéménye biztositja az osztrák-magyar nagyhatalom külpolitikájának folytonosságát és megóvja a korona jogait ép ugy, mint a magyar nemzet és Ausztria népei szabadságának érdekeit.

Az ép most ülésező delegációknál ismét fényesen bevált ennek a nem valami nagyon népszerű intéménynek az életképessége és az állambölcsesség, a mely azt kezdeményezte. Az osztrák delegációban először láttuk az ifju cseh elemet, a magyarban a szélsőbalt egy tag által képviselve, de még ezek a dualizmussal ellenséges elemek is alig találtak alkalmat komoly panaszra.

Nem egy heves szót váltottak ugyan, de az ifjucseh mégis kénytelen volt elismerni, hogy Kállaynak szerencséje van, a szélsőbal közlönye pedig (Egyetértés) ezzel szemben Kálnoky szerencsejét emlitette, midőn mindakettőnek érdemeit kérdés tárgyává tették.

Szivesen tudomásul vesszük a tényt, hogy odaát is itt is elismerik, hogy Ausztria-Magyarország közös ügyei szerencsés kezekre vannak bizva; hisz többet nem kiváuhatunk. Különben mindenki tudja, hogy ezt a szerencsés vezetést államférfiaink bölcsességének kell köszönni, a kik értenek hozzá a szerencsét kellőleg kihasználni Ausztria-Magyarország érdekében.

A külföld legnagyobb érdeklődéssel kisérte a közös miniszterek nyilatkozatait és a tárgyalások folyamatából láthatta, melyik részen áll Magyarország rokonszenve a Balkán államaiban. E tekintetben nagy fontossága volt Gyurkovics horvát delegátus hazafias beszéde, a mely ugy Moszkvában és Pétervárott, mint egész Európában megczáfolja azt a lábra kapott nézetet, hogy a szláv elem Oroszország védelmét és vezetését áhitja. Hogy az ilyen illuziók eloszlattattak, szintén a delegációk egyik érdeme.

—

Délelőtti oktatás.

Brassó, 1892. okt. 19.

A nagyméltóságu miniszter ur, daczára a brassói állami főreáliskola által felsőbb helyre jutatott s a helybeli tanári kör gyűlésében Mébely Lajos szakszerű felolvasásában kellően indokolt előterjesztésnek, az emlitett főreáliskolában a délelőtti 7—12-re tett 5 órai egyhuzamos tanitást nem engedélyezte. Hasonlóan járt el az erd. röm. kath. status a cseiksomlyai és kantai gymnásiumokkal szemben, mig a brassói fogymnásiumnál a délelőtti oktatás gyakorlatba jött.

Ez különben nem az első eset, s nem is oly szokatlan.

1876/7-ben csak délelőttökön tartattak előadások négy-négy órával. A 60-as években a nagyszebeni államgymnásiumban csaknis délelőtti oktatás divott dr. Kratky hirneves igazgatásának ideje alatt. Akkor nem merültek egészségi aggályok fél. Szülők ugy, mint tanulók ki voltak bektüve a helyzettel, s a tanulmányi eredmény határozottan javult.

Ma, noha a tulterheltetés heti 2 órával szaporitotta a tanárok maximális számát, szintén tudvosnek mutatkozik a délelőtti oktatás. Tapasztalatból állithatom, hogy kimerültség még az 5-ik óra végén sem tapasztalható az ifjuságnál. A nyelvtanitás ugy, mint a történeti előadás folyamán meggyőződtem az 5-ik órában a III. és IV. osztályban, hogy a hallgatók figyelme éber és élénk a kedjükvidám. A 11—12-ig tartó órákban feladott iskolai dolgozatok egyátalán jobban sikerülnek, mint a megelőzőkben; nem csak a képzelem, hanem az értelem is rugékonyabb; mondhatnám, élesebb. Hallottam különben mathematikus kollegámtól is, hogy a végzőrákon észlelt szellemi működésével a tanulóknak teljesen meg vannak elégedve.

Általában a délelőtti oktatás a délelőttdélutánihoz viszonyitva egy harmaddal jobb eredményt mutat fél. Nem czélom szakszerű

TÁRCZA.

Magunkról maguknak.

Irta: Méthánt.

A „Brassó" eredeti tárczája.—

Lemondanék arról a világhirü nagy diücsöségről, a mit Petőfi kiérdemelt s nem kivánnám egyébért az ő nagy, hatalmas tehetségét másért, mint czás azért, hogy én is leférhessem a mi drága brassói létezésünket, valamint a nagy emlékü költő lerajzolta az ő ostoba falusi rokonait.

Mert Isten bizony! — passió lenne lerajzolni a mi szép életünket, a mit itt Brassóban élünk.

Szülőink egy lap ugy a szentlélek sugalmából, sehonnan, semmiből előlelt, valamiképpen az eső a lógkori lecsapodásokból keletkezik.

Ot-hat, vagy talán több ember ingyenbe minden elismerés, minden nagyrávagyas nélkül csupán a magyar társadalomért, azért, hogy legyen a magyarságnak bár látszólag éleljete, — mondom — ezek ingyenbe irogatnak ebbe a kifudja honnan szülő lapba.

A kiri szedőgyerek megjelen minden második nap reggel: — Kérek kéziratot! — Azán ezek az emberek adják, a mit tudnak. Jó lélekkel, leghecsületesb, a legönzetlenebb szándékkal, a tisztességért irnak és dolgoznak ugy, a hogy legjobb tudásuk engedi.

S.— bátyám ir tárczát, ir társadalmi czikket, ir vezérczikket. — A társadalmi czikkekért 20—30 fritot igért egyik hazai liberalis lap, de ő nem adta oda, hanem ingyért neknik dolgozik.

Megirja a tárczát a multkorban Pepike czim alatt.

Bizony jó volt a tárcza, habár öltsör futottak a nyakára S.— bátyámnak, hogy hamar az Isten megfizeti, — egy tárczát is irjon, ha már 4 két első czikket megirta.

Mikor aztán készen van a tárcza, meg kell keresztelni.

— Ocsém, szól hozzám, — keresztelni kellene.

— Ki! — kérdem?

— Ezt a heveny tárczát.

— Minek? adja oda, hisz ugy is pogány dolog ez a mi irogatásunk, adja oda keresztelteinül. Majd Stern ur megkeresztéli.

Azán elviszik a tárczát, Stern pajtás pedig miselőtt kioszlana a szedőknek, oda irja a teljebbe: Pepike.

S.— bátyám azt mondja másnap: — Pompás. Na! jól talál; igazán jó nevet kapott.

Szegény bátyám! ha tudtad volna, dehogy stb . . . . mint a vers mondja. Ez a bajod, ez a név.

Ha Kunigunda, ha Adelaida, Margaréta vagy Annunczáta, vagy mit tudom én mind nevet irsz oda, soha sem eseti volna ez a baj.

De igy? — Jaj neked lelkem bátyám.

Meglátja ugyanis a Pepikét egy második S., a kit ezuttal számtanilag különböztetek meg édes S. bátyámtól, jelezvén ő: e képen: — S. ?

S? nr tehát alattamosan molyog a szakálába s azt mondja: — Hogy nszongyal — e' mán mégis csak egy kicsit vastag!

— Mi lelkem? — kérdi a felesége.

— E nus! — bökí oda az ujját S. ? a tárczaczikkre. Vastag, — vastag biz-e, az a!! Isten uccsa vastag! a biz a vastag!!

— Mi az a vastag — ismétli Éva utóda.

— Hát lelkem, a mán még sem járja Angyal Pepikét ijy kiirni. Mert e' már ő! Ez ő. Egészen restálál. Látod a pelczigy, a desk, a finánc. E mind talál Angyal Pepikére. Na! bizony mán mondom, hogy egy kicsit vastagon van irva. — Mégsem illik. Inkább járna abban az esze, hogy a kolérról járjon meg az esze valamit a rendőrségről irna! Békét kellene hagyni a tisztességes leányzókat, azt nem kellene kinyomtatni, akárki is kurizál neki.

Másnap S. bátyámmal sétálunk s megszólít egy tisztességes ereg közös bácsi.

Ocsém, ugy-e maguk irogatnak a Brassó-nak.

— A mikor lehet.

— Na! hát találják ott milyen téves irány van.

Most is S.— kiirt egy becsületes, jó házból való leányt. Már hiszen azt még sem kellene tenni.

— De kérem az nem vonatkozik senkire. Mi nem is tudjuk, hogy Brassóban a Pepik között valakit hivnak e Pepikének. — Aztán az az S. a ki azt a tárczát irta, nem is brassói ember. Ő Kolozsvárról ir néha-néha — — — — — — — —

Szegény S. bátyám csak igy menekedhetett meg attól, hogy még vagy huszan szemrehányást ne tegyenek, mert Pepike czimet adott egy harmadik az ő tárczájának. Aztán mégis T. Olvasó, mi nagyváros vagyunk! Az a! hogyne? Mikor a közönség sorában sokan a hirlapirást nem tartják egyébnek, mint czak arravalónak, hogy pletykázon és sokan tesznek ezért arra, hogy mindenik tárczaczikkben egy jó ismerős van lerajzolva.

Azután ismét elijön a szedőgyerek:

— Kérek tárczát.

S. bátyám ir egyet! Most már ugy vigyáz, hogy sem Pepit, sem Timi, sem Mimit sem Ninit nem ir a tárcza felébe. Szépen fogja megát, előveszi a bibliát s abból keresgél.

Végre hála az Egeknek itt van ni! Eszter könyve. Oh! be jó. — Oda irja a tárcza fölé: Fsztike.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetmi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

fejtegetésekbe bocsátkozni; nem tanügyről magáról, hanem társadalmi tényről van szó, s inkább a szülők megnyugtatására hozom fel, hogy az annyi oldalról kifogásolt délelőtti oktatás semminemű káros befolyással nem bír a fiatalság szellemi és testi fejlődésére. Nem félleg akkor, midőn az egyes órákról 5 perczenyi szünetet a tanulók szabad udvaron élvezhetik.

Nálunk Brassóban, hol az egyes középtanodai osztályokban oly csekély a tanulók létszáma, a délelőtti oktatás legszebb eredménynyel alkalmaztatott, lévén a tanárnak is bő alkalom nyujtva, a különben szükségessé vált hosszas felkérdezések helyett több időt fordíthatni a leczkemagyarázatra és annak érdekessé tételére, s e szerint a tanulás megkönnyítésére is.

Az egyhuzamos szellemi munka kedve zőbb sikerü, mint a hézagos, szétszaggatott. A tanuló teljesen szabad délutáját gyümölcsözőbbé tudja tenni a munkaság folytonossága által. Ez által fokozódik kedve és erejének élénkége is.

A szülők feladata azután, lelkiismeretesen felügyelni arra, hogy gyermekeiknek otthon a tanulmányra időt szabjanak, melynek szigoru betartása őket a délután szabadságával való visszaéléstől megóvja.

Egy tanár.

A magyar ipar diadala.

A legelőkelőbb és legfontosabb pontok egyikét az ipar előmozdítása képezi a zajtalanul, de a legserényebb szorgalommal működő kereskedelemügyi miniszterünk Lukács Béla programmjában. A ki e téren segít neki, az nagy szolgálatokat tesz a hazának, az közelebb hozni segíti ama nagy czélt, melyre a közgazdasági élet legfőbb ápolójának „működése erős kézzel és éber, messzelátó tekintettel törekszik.

A magyar iparc és kereskedelmi bank ép oly hazafiasan buzgó, mint tőkeerős véd nőkége és mint létesitett „Danubius" megbízást kapott a román kormánytól tizenöt saját készítményű osztályhajó szállitására 1893. májusig. Ugyanennél a magyar hajó és gépépítő társasággal a bolgár kormány is rendelt két vashajót s egyuttal egy nagy gőzöst küldött fel átalakitás végett. Ez a magyar iparnak s egyuttal kereskedelemügyi miniszterünk iparpolitikájának diadala, a mely politika épen arra törekszik, hogy Magyarország lehetőleg emelendő s kibővitendő ipara számára fölleg a Keletet, mint legkedvezőbb fogyasztó területet nyissa meg és megtartsa. Ez, egyelőre ezt azon irány, melyben Magyarország ama nagy gazdagságát fejtje ki, melynek első gyönge virágait már czimeinél látjuk. E szomszédországok nyersternményeinek tanusító forgalmával egyedül nem érbetjük be. Ha földrajzi fekvés és a monarchia oly bőven gyümölcsző politikájának csélyeit teljesen kinkarjuk használni, akkor czékert a nyers terméynykért iparunk termékeit, magasabb Culturának terméleseit kell cserébe adnunk s ezzel nem csupán a kereskedőt hasznot, hanem a jelentékony gyártási jövedelmet is eléznünk.

Ez okból hitte a „Pester Correspondenz" a szóban forgó román és bolgár megrendeléseket különösen kiemelendőnek. Igen magas erkölcsi, politikai, gazdasági értékük van azoknak.

* * *

A helyzethez.

„Az ifju csehek nem érték be azzal, hogy russzofil nézeteiknek és törekvéseiknek Kálnokyval szemben az osztrák delegáczió költségvetési bizottságában kifejezést adtak, hanem azt hitték, hogy a nagyszerű blamászt, melyet itt szereztek maguknak, tetczünk kell még azzal, hogy Kállayval szemben is nevetségessé tegyék magukat, a mit sikerült is elérniök. Szónokuk kénytelen volt ugyan elismerni ama nagy érdemeket, melyeket Kállay a megszálált tartományok közü kulturális és közgazdasági tekintetben szerzett, de — ugy vélt — politika, melyet Bosznia és Herczegovinával szemben követnek, mégis hamis, az ott való mohamedánok fanatikus gyűlöletét vannak ébtelve a hitetlenek ellen, a szerb orthodoxokat félelmű fajrokonaik — s hitsorosaikhoz vonza szivük és még a katholikusok is elégedetlenek, mert nem valósultak meg a remények, melyeket az occupatióhoz fűztek s papjaikat mellőzik az importáltak javára. Ezeket a nevetséges szemrehányásokat, melyeknek tarthatatlanságát a vaknak is meg kellátnia, azzal a valóban kolosszális inditványával koronázza az ifju cseh államférfi; hogy az okkupált területeknek tartományi képviseletet s állandó kormányzó bizottságot adjanak. Ez a logica egyenesen Podjebradtól származik; miután a mohamedánok, ehittek és katholikusok, mindannyian ellenségei az osztrák-magyar kormányzásnak, adjanak nekik szuverén állami önkormányzatot!

Kállaynak természetesen nem volt nehéz ezt az ostobasséget halomra dönteni. Csak a vak, szembeütő tényekre kellett mutatnia: iskolákra, utak- s vasutakra, hitelintézetekre, kereskedelmi és ipari vállalatokra, melyek az ő kormányzása alatt keletkeztek az okkupált területeken, a nyugalomra, személy- és vagyonbiztonságra, melyek ott mindenütt, még azokon a helyeken is uralkodnak, melyek azelőtt a leggyalázatosabb brigantagiának voltak lejtherhedtebb rejtekczugai. Aztán a lakosságnak minden tömkelczó alakoumai önkényt kitörő loyalitási nyilatkozatairа; a benszülött czaposok fényes magatartásárа; végül arra a tényre, hogy az okkupált territoriumok ma már nemcsak senki ki nem vándorol, hanem inkább Montenegro fölten bevándorlókat szolgálnak. Önkormányzat? Igen, ez is czéja a kormánynak; de egyelőre csak lokális téren teszünk vele kiserletet s fokonként fogjuk fejleszteni; de már ma, mikor még aing ébresztettek fel a népet a legmélyebb barbárságból az európai polgárisultságra, parlamenteі adni, mégis csak tiszta dőrség lenne eltekintve a közjogi és nemzetközi jogi nehézségektől, melyekbe egy ily kezdeményezés tűkznék. Nem, az orosz barátoknak itt nincs kapni valójuk . . . De a többi balkáni territoriumokon sem sok. Mindenütt jó őrséget tartanak és a hármas szövetség megvédi a békét, vagyis a status quo-t. Mint is mondta gróf Kálnoky oly jól találólag a magyar delegáczió külügyi albizottságában? Nem is szükséges a szövetségi szerződések pontos szövegét i-merni, mert a mi azok paragrafusaiban nincs benne, tökéletesen pótolja azt a szövetségesek kölcsönös teljes bizalma. Sapienti sat. A békeszövetség oly pluszlag, melyen sehol sincs rés.

P. C.

* * *

Román dolgok.

Iskola ünnep volt múlt vasárnap a helyeiti gör. kel. román gymnasiumban, Szent Sofia évfordulój ünnepét tartottak, mint ezen iskola védnőkének évnapját. Isteni tiszteletet után Popp Ghita tanár intézett az ifjusághoz beszédet a „Román ifjuság eszményképéről." Szónok kifejtette beszédében, hogy az ifjunak még nem elég a tudomány, hanem a nevelő fektessen fölsulyt a jellemképzésre. Fölleg napjainkban, mely telve van kiscriketekkel, van nagy szükség arra, hogy az ifju szi lárd jellemmel legyen fölfegyverkezve, hogy ügy megtelelhessen azon várakozásoknak, melyeket a román nép belé helyez. Szomoru volna népünkre nézve, ha a tanuló ifjuság a kényelmes életet tekintőnek eszményképe végzéljának. Ez nemzetségünk halálát jelentené. Tovább a szónok megtámadja azt a közönységet, a mely oly idő óta a román irodalomba s ezáltal az ifjuságba fészkelte magát. E kor ellen, a mely divatta kezdett vaini, gyógyszerül a tiszta és fűtlő népies irodalmat ajánlja szónok. Ezekben nyilvánulnak népünk érzemei és vágyai, melyeknek megvalósitására az ifjuság van elhivatva. Szónok beszédét nagy figyelemmel hallgatták és zajosan megtapsolták. Egy adta ezt elő a Gazeta.

* * *

Károly román királyéaro mán földész. Sinajban történt, hogy a király sétakóban egy elbusult földészzel találkozott, s miután szomorkodásunak okát kérdezé, a földész elpanaszolta, hogy a medve megette tehenét, mely kedvesebb volt neki szemelőnyénél. A király megvigasztalta, hogy majd megsegiti a földészt, hogy még szebb tehenet vásárolhasson. Tovább sétálván a király, puskás földészekkel találkozott, kiket a medvére figyelmeztetett s kik a medvét felverték, elejtették. és a király lábai elé tették, ki nekik 100 frankot adott. A tehenet vesztett földész is olyan kárpótlást kapott a királytól, melyből még szebb tehenet vásárolhatott. Egy szerzi Károly király a népszerüségét Beldimanon kivül, a ki nem szereti a németet,

* * *

Ivnescu koszta Bukurresthöl 1500 frankot küldött egy erdélyi gör. kath. egyháznak. A Gazeta Giulusnak nevezi ezt a községet.

* * *

Bukuresthen sokkal erősebb volt a földrengés, mint Brassóban, mert ott valódi rémültet okozott. Házak hasadtak meg, tükrök hullottak le a falakról. A Radu Voda templom homlokzatról az emléktábla leesett, a Bukur templomnál a lépcső leszlyedett, a Miresa-Véda-utczában egy kémény ledőlt. A földrengést a nagy szárazság következményének tartják.

* * *

A babtistáknak a románok között Biharban szaporodnak. Nem babtistáknak, hanem megtértenek, bünbánóknak nevezik magokat, összejövetelaik alkalmával a bibliát olvassák és magyarázzák. A román papok szolgálatait teljesen megvetik, nyiltan hirdetik, hogy nem tartoznak a régi vallásfelekezethez. Bojátszhatók ebbe a nagy stola is.

* * *

A román telep Maros-Vásárhelyt. Két tárczacikkben fejtegeti a Gazeta, hogy milyen volt M. Vásárhelyt 1848 előtt a román telep — Colonia romana, s hogy menynire elpusztult ez ott fölög 1870-en inneen. Előszorija a 48 előtti román családokat, melyek onnan teljesen kipusztultak, pl. Fozarasi, Álgya, Szabó, Filipp, Moldován s több más kereskedők és iparosok. Az öreg Álgya temetésén 1869-ben e sorok irója is jelen volt, ekkor még román dalárda énekelt a sir feletti. A románok kipusztulását a vegyes házasságok okával Összehasazoltak ev. ref. hitű és unitárius nőkkel és igy maguk is átálloltak s magyarok lettek. Továbbá annak is tulajdonitja, hogy nines román elemi iskolájok. De hogyan lehetne ott román iskola, a hol pl. a görög keleti egyháznak 2—3 család van, a görög katholiknak össze-vissza 100-an? M.-Vásárhelyt annyi a jó elemi és felsőbb iskola, hogy a románok azokkal ott, számban kevesen lévén, nem versenyezhetnek. Szomszédban, Brassóban mások a viszonyok, M.-Vásárhely teljesen magyar város, nemzetiség ott tet épen ugy nem foglalhat, mint pl. Bukuresthen. Nem a papok okai ennek, mint a Gaz. tárczairója hiszi, hanem a viszonyok. Az árral szembe uszni nem lehet. Le kell mondani arról az ábrándról, hogy M.-Vásárhelyt bármely nemzetiség zöld ágra vergődhessék.

Megjelen a Brassó. Két óra muiva egy kis levél érkezik hozzám névtelenül, mert Brassó városban névtelenül fenyegettek meg több tisztességes embert már.

— „Uram! — Tudjuk, hogy ön Méchant név alatt rejtőzik és hogy az S.— betü az ön álnevének az álneve. Mindazon által figyelmeztetem, hogy ha azt akarja, hogy a kezembe ne kerüljön, akkor jó lesz a leányomnak békét hagyni! Vele ne izéljen az ur! Hallja-e? Nem türöm, hogy a leányomat az ugysága bemutassák. Különben letörém a derékát. Egy jóakarója."

Na perze, hogy jóakarom.

Tudtam én azt rég, hogy a ki ebbe a szegény lapocskába ir, az iránt nagyon sokan erős jóakarattal vannak.

Most már S.— bátyámmal összeállotunk és rendelttünk Amerikából patentirozott nevet s ezután ezen nevek alatt fogjuk Brassó hasábjain szabadon előrezetni alakjainkat a mi kedves olvasóink örömére.

Egy másik bolond pajtásom, a ki szintén a Brassó hasábjain ezi az irói kese rüségeket, meghallja, hogy Hamburgból valami küldemény érkezett, Elmegy oda, megnézi (de nem ugy, mint a városi előljáróság, két nap muiva) hanem azonnal.

Megirja a „Brassó"-nak, hogy Hamburgból valami bőrök érkeztek.

Nem valami veszélyesek ugyan, de hát miután kolerás vidékről jött, tobb figyelmet érdemelne.

Másnap a rendőrségnél futni kezd a legnagyobb, utána a második nagyobb, aztán az első nagy utána a második nagy és az egész nagy és kis hivatalnok. — Egyik felfut a megyéhez, másik lefut a laphoz, harmadik beloszalad a szembejövőre és végül mindenik fut.

A szemelő pedig azután tudja meg, hogy ezek a Brassó hamburgi bőrcitő futamodtak meg.

Mert hát nagy a sérelem. — Hogy megrészel egy ugy híres városban valaki a rendőrségről irul. Már mint itt Brassóban? — Mert hát itt van a legkisebb rendőrszoglat is kakaslullas csikója vagyon, s hogy szongya: — o már mégis diszmóság!

Kolozsvárt Deák Pálnak nincsen csiklagja, sem Budapesten a kollégájának aranyos kráglija, azt lehet szidni, de Brassóban a ki merészeli a szájara venni a rendőrség nevét, az mind hunczut és tudatlan.

Na! ki is látott olyan impertinencziát, hogy itt Brassóban a rendőrségről mer beszélni.

Na hiszen! majd megtanitjuk ezt a gazembert.

Igy heczczelni ezt a becsületes szegény jó brassói népet, melyik a szalmát is megeszi az ő rendőrsége kedvért.

Mikor jól kifutkároztak magukat, akkor elmennek az egyik idevaló laptoz a irodik ilyetlenkép egy czikkely: „**Rendőri hir.** Nagy hazugságot, gyalázatos tolvajnak való oszbva szamár hirsztelesét adott szélnek szárnyára a „Brassó." Hogy azongya! hamburgi bőr van itt,

Ez egy disznó rágalom. Mert a rendőrségünk szegény, kitünő és derék s ez a czikk mégis gazul és erv módra, aljasul támad reá. Pedig hát csak indigó festék jött Hamburgból, s az volt marhabőrbe varrva. Miután pedig a marhabőr erős vászonba volt göngyölve, ugy, hogy a marhabőr jól kilátszott, hát mindenkit tudja, hogy az nem marhabőr. Mindenekel derék rendőrségünk becses egészségéért irattuk ki és szért, hogy lássa a mi kösönségünk, hogy milyen marha az, a ki a marhabőrkét számba veszi."

Eddig terjed ez a marhabőrczáfoló és marhabőrtelenitő hiradás!

A „Brassó" munkatársa pedig érvendhet, hogy igazmondása miatt felségsértési pőrt nem akasztottak a nyakába és ugy nem járt, mint én, a mikor az S. bátyám tárczacikkeeirt a derekam eltörését kijátszba helyező levelet kaptam.

* * *

Azt hiszem, ezek után belátják önök kedves olvasóim, hogy mikor minden másodnap megjelen a fiucska és kéziratot kér, az azt jelenti, hogy: Irj tárczát, de jót és érdekest. Azonban a czime nehogy Pepike, nehogy Eszike, de semmi esetre a rendőrség — ne legyen.

A román tanuló eszménye.

Brassó, 1892. okt. 20-án.

A helybeli román gymnasium f. hó 14-én ünnepelte meg imposáns épületén alapkő-tételének 41-ik évfordulóját, szent Zsófia, az iskola védszentjének napján. Isteni tisztelet után iskolai ünnepély tartatott a gymn. disztermében, a hol alkalmi beszédet tartott a tanári testülettnek egy tagja, az idén: Pop Ghiteza tanár „A román tanuló eszménye" czimmel. Megelőző években is tartottak ezen isk. ünnepély alkalmával beszédeket, igy a tavaly dr. Blaga József „A nemzeti nevelésről" két évvel előbb Goldis tanár az „Ideálról" stb.: Pop tanárnak az idei beszéde azonban — irja a „Tribuna" 223-ik száma — korszakalkotó a brassói iskolák történelmében, mert ezen alkalomnak évi fivánult először tisztán és határozottan a nemzeti reactió. A beszédnek — irja az idézett lap — roppant nagy, az itteni román iskolák életében hallatlan hatása volt.

A „Tribuna" 224-ik száma közli azután az egész beszédet, melyet kivonatban mi is reprodukálunk.

A létérti küzdelem következményeit legjobban a falusi ember érzi meg; de bár milyen korlátolt eszü legyen is az, egyet mégis képes felfogni, hogy t. i. e

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

küzdelemben az lesz a győztes, a ki szellemi fegyvereekkel rendelkezik. S ki szolgáltatja ezen fegyvereket? Az iskola! Ezért a szegény falusi ember minden áldozatra kész, csak hogy gyerekét tanittathassa, hogy gyerekének könnyebb élete biztosithasson. Az ilyen emberekre nézve az iskola nem egyéb, mint „fejős tehén, mely ellátja tejjel, mur vajjal."

„Jaj a mi nemzetségünknek, ha Önök is, hallgatói ezen eszméktől vezérelettnek. Ma, a kisérletének korszakban, az a fiatal ember, a ki ilyen gondolatokkal fordult ki a tudományok forrásához, — utban van nemzetségének legkegyetlenebb ellenségévé lenni. Megszokva lévén a tudományban keresni forrást látni, mindenkivel megalkuszik, barátital, ellenséggel egyaránt, mint olyan ember, kinek nincs lelkiismerete, nincs szellemi rugója, nincs jellembe; ezekből lesznek ma — a renegátok.

Bizonyitékokat akarnak látni? Vizsgálják meg egynémely fiatal románnak viselt dolgait a logközelebbi multból, s meg fognak győződni. Egy költeménybül pár sort idézve ily folytatja:

„Igen, a barbár hordák nem voltak képesek megsemmisiteni a románt, mert ezen hordák ellen elszégeztes volt az erős kar. Ma, a mikor már fegyverekkel küzdünk ellenségünk ellen, — szükségünk van az erős jellemre. Mi kell, hogy legyen az önök czélja? A tudomány? Nem! A mai kor szellemi nyelv kötetmága a tudomány nem lehet az Önök főczélja, mert a tudomány nagyon könnyen azt is kiütheted, hogy az egész élet — ostobaság." S tovább folytatva ezt a gondolatmenetet, szra a végeredménykre jut a szónok, hogy a román deáknak főczélja a nemzeti szellem ápolása.

Jókainak egyik regényéből felemlitt, hogy Andrássy grófnak egy ése, a Rákóczy-féle forradalom alkalmával átállott az ellenséghez. A háboru befejezése után azután visszatért és kaszélyhalt, mivelhogy nem csak be nem eresztették, de saját fia lelőtte annak faláról. S midőn anyja kérdezte, miért tette azt, ezt felelte: „Anyám, a magyar nemzet csak akkor lesz igazán megváltva, ha maga a fia ütöl halára áruló atyját."

„Igy volt-e? nem volt? — nem tudom. Egyet azonban mindnyájan tudunk és látunk, hogy szemeinkben, az magyar nép teljesen megértette ezen szavakat, mert ma próbálja csak meg valaki a magyar fiatalság között renegátokat keresni, a mint ő keresik a mi hatalmasjaink hó zöt! homézi kezzal lenne a felelet. Avagy kisértso meg valamely magyar ifju renegátá lenni, — keresztre feszitenék sajátvérei. — Erre kell törekedniök Önöknek is."

„Mit gondolnak Önök, mi az Önök jövője? Az Önök jövője a legszomorubb! Ha ez intézetből kimennek, s tanulmányiat folytatni fogják, Kémkedni fognak Önök után, üldözni, de sőt fenyegetni is fogják Önöket, mert hiveik maradtak a nemzeti elvhez. S miután vagyont, munkát, életök lesznek vélvel üldözik fel, — mit gondolnak, talán kövér állások várnak Onökre? Nem! *Önök nem fognak az állam jószolgálati táplálékon, mások táplálkoznak attól, a ki szinleg kés korpát dvalnak meg Oroszországban akkor, a mikor a mi öseik vérőket ontották ez országért. Ezt tudni szinén az Önök nevelésére tartozik; ezt tudni annyi, mint tájékoztatni ennek a helyzetről.*"

Ne higyjék, hogy igazuk van kálnom Önöket! Nem! A feltékenységet, a más nének elleni gyülöletet, a hóditás szellemét, a renegátok utáni hajszát — ezeket ha nyják valamely hadd veszegessék azok erejöket ezekkel; mi örizzük meg azt, a mink van. S mink van nekünk? Van hazánk, van nyelvünk, vannak szokásaink, történelmünk, vannak sirjaink, melyek mellett köryeket hullatnak nemzetségünk reményei".

„Igen, ezentul tudnok fell Önöknek, miszerint nem azért jöttak ide, hogy késéb puha párnákon aludjanak, hanem azért, hogy megedzödjenek egy isszonyu harczra. Ebben a harczban, melyet nem *mi* idézünk elő s a melyet ránk tukmálták erővel, ebben a harczban kell Önöknek rátermetségöket, érdem ő ket imutatniok."

—r.

Tanügy.

1124—892.

A „Brassó" szerkesztőségének

Helyben.

A nm. vall és közokt. m. kir. miniszter urnak f. évi okt. hó 9-én 44629. sz. a. kelt magas rendelet alapján, az orsz. közegészségi egyesület által az 1893-ik évre is kiküldt „Jó egészség" czimü naptárt. (Budapest, Wodianer és fiai. Ára 30 kr.) a néptanitó urak figyelmébe ajánlom.

Brassó, 1892. október 20.

KOOS FERENCZ,
k. tanácsos, tanfelügyelő.

HELYI HIREK.

— **A brassói** magyar dalárda f. 1892 évi november hó 5-én a „Central Nro 1" szálloda nagy termében Jaschik Gyula karnagy ur vezetése és a katonai zenekar közreműködése mellett tartja a folyó egyesületi évben második rendes, tánczczal egybekötött zártkörü dalestélyét. Az egyesület partoló tagjai két-két tiszteletjegyet kapnak. Pártoló tagságra jelentkezhetni a dalárda elnökségénél, s a tiszteletjegyek már ezen estélyre kiszolgáltatnak. Belépti jegyek ára személyenkint 1 frt; családjegy 3 személyre 2 frt 50 kr; tanulójegy 50 kr; karzati jegy 1 frt. Belépti jegyek az előadás napján a pénztárnál kaphatók. Az estély kezdete pont 8 órakor. Az estélyen előadandó darabok műsora: 1. Dürner A.: „Viharban". Énekli a dalárda férfikara. (Uj.) 2. Liszt Ferencz: „Rajnai bordal". Zongora kiséretben. Énekli a dalárda férfikara. (Uj.) 3. a) Mascagni: Szicíliai dal a „Parasztbecsület" czimü operából. b) Rupes F. „Emlékezz reá". Énekli Binder Jenő ur. 4. Jaschik Gyula: Nógrádi polyka. Énekli a dalárda női kara. (Uj.) 5. Schubert F.: „A sajkás". Zongora kiséret mellett énekli a dalárda férfikara. (Uj.) 6. Kósei Ferencz: „Bál után". Magánjelenet; közkivánatra oldalja Rusz Róza k. a. 7. Szentirmay Elemér: „Mókázó nóták". Énekli a dalárda férfikara.

— **A brassói rom. kath.** árvaházalapító nőegylet által rendezett tárgy kisorsolás, előre nem lőtott akadályok miatt f. é. október 29. napjára halasztatott. és regedi 8 órától kezdve a tanácsház dísztermében fog megtörténni. A nyereménytárgyak kiállitása ennélfogva október 28-ig mindennap d. e. 8—12 órája és d. u. 2—4 óráig a rom. kath. fogymnasium rajztermében folyton megtekinthető. Az egylet elnöksége.

— **Necrolog.** A brassói ágostai hitvallásu evangelikus magyar eseresség fájdalommal jelenti tisztelendő Pap (György zajoni ág. h. evangelikus lelkész urnak szül. 1824. évi október hó 17-én hétfőn d. u. 12 és $^{3}/_{4}$ órakor életének 68-ik, lelkészi hivataloskodásának 32-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hult testemi az 1892. évi október hó 19-én szerdán d. u. 3 órakor fognak Brassóban a polgári kórházból a brassói ág. h. evangelikus magyar egyházkösége temetőjében örök nyugalomra tétetni. Áldás emlékére! — Magyari György és Hodor Anna egyetlen szeretett leánynak Ilona 19 éves korában hosszas szenvedés után Csernátfalban October 17-én d. e. 10 órakor meghalt. Hült testeme 19-én d. u. 2 órakor helyezteteik örök nyugalomra. Nyugodjék békével.

— **Román quarantaine.** Mint hiteles forrásból értesülünk, a kolera behurczolása elleni védekezés czéljából Románia részéről Predeálon f. hó 15-ike óta a Magyarországról kiutazókra nézt elrendelve volt 8 napi quarantaine f. hó 19 ike óta 5 napi tartama szállitatott le. Egyuttal közöltetik, hogy az utasok ezen quarantaine-ra egy ugyért kétfrankot kötelesek fizetni s azon kivül az illetmezésül külön kell gondoskodniok.

KÜLÖNFÉLEK.

— **A Hentzi-szobor** és a magyar szabadságharczosok emlészobrának nov. 2-án tartendő megkoszoruzása egy esemonyi jutat eszünkbe. Midőn Görgei az iszacsgi fényes győzelem után tábornoki karával vidám hangulatban asztalnál ült volna, egyik meghittje e kérdést intézte hozzá: Hát most? — Bevesszük Ofmützet, felelé élénken Görgei, azután Prágát; Bécs önként megadja magát! — Ekkezés közben azonban statfeta érkezik Görgei czimére, a ki annak olvassa utána lélegző haraggal e szavakkal györi össze és dobja a földre az érkezett levelet: „Das verfluchte Kitzchen!" Szinlegesen Görgei elfelemlt az iratot, melyben Kossuth Lajos ostromat rendelé el (illitólag nejének kivánságára). Az hosszas ostroma vala tehát a nagy horderejü stratégiai terv keresztülvitelének megakadályozója. Grof Majláth János történész azt mondja: Budavár égő házai valának a magyar szabadságharez temetetlé fáklyái.

— **Repülő gépre szabadalom.** Dr Martin Lajos, kolozsvári tudomány-egyetemen a felső mathezis nyilvános rendes tanára, egy repülő gépet talált fel, melynek neve „lebegő szárny". A kereskedelmi miniszter a tudós tanár találmányra megadta a patentet.

— **Félnek Szegedtől.** A budapesti után, a szegedi ember a legrettegettebb egyén a világon. Ha Szegedtől kérdezik, mint a varosba akar bemenni, vagy kikergetik, vagy ugy huzódóznak tőlük, mint a leggyülöletesebb embertől. Es ezt mind a kolera teszi. A napokban is oly értelmü átirat érkezett a rendőrséghez O-Becsérül, hogyha valamelyik szegedi az ó-becsei vásárra merészelne menni, azt kérlelhetetlenül, eltekintve mindazon gőzgalott, ölt napi vesztegzárral tiszteltetik meg. Tehát jobb inkább otthon maradni, mint élvezni az ó-becsei vendégszeretetet. (R.)

— **Megfölebbezett diszpolgársag.** Csurgo-ban meg miveit 200 zombori szerb polgár. A derék Zombor varosa, tudvalevőleg szintén megválasztotta diszpolgárává Kossuth Lajost. 200 szerb meg felebbezte ezt a hazafias határoztot. Zombor varos magyar polgársaga e miatt mintha szégyenlené magát.

— **Agyontőtt határőr.** A galicziai hatá ron Gennenkowka mellett egy osztrák csendőr szóváltásba keveredett egy határőrző kozákraj. mert nehány utlevélel nem biró orosz parasztot nem akart a határon áteresztení. A kozák nem sokat vitatkozott, hanem egyszerűen lőtte a csendőrt.

— **Hamburg árvái.** A hamburgi kolera áldozatai utan körülbelül ezer árva maradt. Orvosilag jelentik, hogy valamiféle vesegés folyik értük; ugy magánosok, mint intézetek a birodalom minden részéből ajánlottak árvák felnevelésére. A város egyelőre maga apolitja a szegény gyermekeket, vidékre csak a járvány teljes megszűnése után küldi egy részét.

— **Nagy hajó-szerencsétlenség.** A nagy vihar folytan a La-Manche csatornában egy ismeretlen személyszállító gőzös felborult. Az utána küldött csónak 40 utas holttestét hálászta ki a tengerből.

— **Egy táncosnő vége.** New-Yorknak egyik kórházban halt meg a napokban Gravakia Caterina, a híres milanói táncosnő. 1829-ben született, ő a „Scala" balletiskola jába járt. — Már kora ifjuságban nagy bálmulatot keltett mindenfelé a szépségével, meg müvészetével. Rendkivili szépség volt szemeiben, szemöldökeiben, aranyszőke hajával. Milanóból 1850-ben Párisba ment ott rendkivüli kitüntetésekben részesüli, és mikoron szerzett magának. Napirenden voltak a párbajok az ő szép szemei miatt, és nem egy szerencsétlen ugrott ki az életéből áldozta fel, öngyilkosságot lett. A hatvanas évek elején Eugenia császárné kiszközölte, hogy Garavaglianak el kellett hagynia Párist; Nyugotamerikába ment s New-Yorkban megismerkedett Kennington milliomossal, az örültem beleszeretett és végül feleségül vette. Azután vagy tíz évig nem hallottak semmit a müvészről, 1880-ban Kennington valóperi inditott, amely nagy feltűnést keltett; Kennington ugyanis washingtoni nagykövetségi kutonai attasájával kapta házasságtörésen nejét, és csaknem megfojtotta saját kezével a csábitót. — Miro a házasságot felbontottak; Garavaglia tifusszt kapott; aranyszőke haja kihullott, és 6 rendkivül megsoványodott. — Kétségbeeseésben iszakosokni kezdett — és a hirnevére mivészni dolcsem tremensben szegényen halt meg a kórházban.

CSARNOK.

Trutti frutti.

Bazár-laz fogott el, már t. i. tiszta brassói s nem hamburgi. Nem csoda; husz, mondd Husz darab bazár-szer! — Ipari mesterkedésekbenbe. Nem karbolial, hanem valódi kölni vizzel vannak fertőtlenitve. Azóta virágos kedvem is van. Nagy a reményem, hogy valami értékes tárgyat nyerek. Például: czipőt-készletet, egy tuczat selyem-zsebruhát, aranyos dohányszelenczét, melyre majd a koronátlan monogrammomat vésetem . . . Vagy ennél is szebbet! Csakhogy aztán ne csalódnám, mint egykori inasom, kit a holyboli „Wohlthätigkeitsverein" a czizmával megajándékozandók sorába vett elő gyczyzbe s krisztkindli osztáskor egy pár hárász-karmantyuval lepet meg! Ily meglepetést kivérek magamnak ünnepélyek, azaz hogy: ünnepélyek jövőjükben! Mert ha például okért forgyiszkolt valamiszor számomra hazmi, hát nagy költségbe vernék a tisztelt árvaházalapitó hölgyek az én Dobrze László fajta pungámat. Két sor hiányzó fogat kellene az amerikai dentista által berakatnom, a mi valószinüleg többe kerülne egy egész ablakor üvegtáblának bevágásánál.

Hát ezen alapos okná fogva előre kérem minden nyeremény aluli felmentésemet. Amugy is rád alatt allok; sajtópört indituti valaki, kinek eljárása valóságos amerikai s nem fogarasi. Revokálltatta a becses nevére vonatkozó hirt a famosus „Brassó" nyilt-terén, melyét „felelősséget nem vállal a szerkesztőség", s miután az illető a levelező nevét megtudta s őt allásából el is csapatta, nekünket a *felelős* felelőtlen szerkesztőnek s rágaomért sajtópörbe fogta. Ez az eljárás egy amerikai történetét juttat eszembe, melyet egy cincinnatii lepedő-nagyságu lapban olvastam. Egy mister megismerkedett egy miss-szel, s miután gyöngéd viszonyuk eredmény nélkül nem maradt (ollózott kifejezés!), a fiatal yankee hárzassagot ajánl fól a kisasszony mamának. De ez visszautasitja az ajánlatot s tartási pörtindit ellene.

El vagyok én is keserelve. S azért nő vegyék zokon az arvaházalapitó nőegylet szebb-nél szebb tagjai, ha neveiket a nérkultusz tiplama értelmében nem merem kiirni. Oh, pedig be édes öneztelen érzés az, ha neveinket nyomdafestékkel irva látjuk! Az első vers alatt, a nőjegyen, a hirek rovatában, egy könyrnek czimlapján . . . ! Hát még ott, a hol az áll, hogy: „legyesek", vagy: „örök hűséget eskűdtek egymásnak!"

Ez utóbbi örömérzetet kivánom én a final bimbóajku hölgyeknek mielőb a szelid „Brassó" hirrovatában, ha lehet, még farsang előtt. Azon emberszerető nőegylet tagjainak pedig, kik már erre nem reflektálnak, kivánok sok de sok arányos boldog évet nemes jótékonyságuk gyakorlására, azán még több Wekerle-féle koronát, mielőtt elnyernék az élet koronáját.

S . . . . .

Brassó időjárása 1892. szept. havában.

Az idei ősz első hónapja számos verőfényes és meleg napjaival oly szép őszi hónapnak vált be, hogy még Brassóban is, a hol a szepember rendesen szép szokott lenni, rritháju párját. Ez az elismerés e hónapot első sorban hőmérséklet tekintetében illeti, mert középhőmérséklete 16·7°C 3·1°C-kal nagyobb a normális értéknél s igy nyári hónapnak is beilleet volna az idei szepember. A hőmérséklet maximuma: 27·3°C 14-én, a minimuma: 12·1°C 30-án következett be: az ingadozás 15·2°C, melynek csekély értéke azt mutatja, hogy az éjjeli kisugárzás folytan ez idén a hőmérséklet nem szállt annyira alá, mint ez szepember hónapban rendesen történni szokott.

Feltűnők az elmult hónap csapadék viszonyai. A derűs napok nagy számánál fogva inkább a szárazság jellemét viseli magán, a mely az esős napok csekély számában és a csapadék összeg kisebb mennyiségében is nyilvánul.

A csapadékmennyiség körülbelül 20 mm-rel kisebb volt a szokottnál, a miről vivesztéklünk is — nagy sajnálatunkra — tanubizonyságot tett. A legnagyobb csapadékmennyiség 17·9 mm. 19-én esett le. A csapadékos napok száma 4, a felhőzet középértéke 2·9, mindkét érték feltűnően kicsiny.

Ugyanez áll a szélerősségre is, melynek középértéke 0·7. Utczát ezen hónapban 2 ézlelteteti.

Az elmult hónap tehát feltűnően meleg, derűt, szárat és szélcsendes volt.

Szontágh Gusztáv.
a brassói meteorologiai állomás
ézlelője.

Nyilt-tér.*)

NYILATKOZAT.

A „Brassó" idei 124. száma „Nyilttér" rovatában „figyelmeztetés" czimmel megjelent czikkre alulirt, kire ama jokatott „figyelmeztetés" vonatkozik, csak annyit válaszolok az igen tisztelt szerkesztő ur engedelmével, miszerint az általam birdetett spárgaplántokat ón termesztettem magról, tehát ezekkel épen oly joggal rendelkezem, mint saját tulajdonummal, minden fenyegetés daczára, mint zöldségemmel, rózsáimmal, avagy oltványaimmal.

Nagy Ferencz
áll. tanitó.

*) Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért és azok tartalmáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

Hirdetések.

Sz. 7166.—1892.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a cholera-veszély hatásosabb legyőzése czéljából a következő egészségügyi intézkedések tétettek meg:

1. Folyó hó 15 től kezdve az egész városterületen létező összes csatornák eletőmészt befektetése által az elagzásoknál fertőtelenít tetni fognak.

2. Ugyanaz naptól kezdve a szemétkihordás a belváros és Bolgarszeg házaiból egy vállalkozó által naponta fog eszközöltetni.

3. Hasonlóan f. hó 15-ső kezdődőleg az emésztőgödreinek mészlével való fertőtlenítése az egész városterületen hatóságilag a háztulajdonosok költségén, — e g y emésztőgödörért 10 kr. díj lefizetése mellett — hetenkint kétszer fog eszközöltetni. Ezen fertőtelenítés azonban egyelőre csak a szálloda, nyilvános vendéglők és fogadók, iskolák, intézetek emésztőgödreire és azon házakra vonatkozik, melyekben az árnyékszékek a közcsatornák felett ítéztenek. Az összes többi házakban tehát az emésztőgödrök fertőtlenítése, mint eddig, a háztulajdonosok által eszközlendő.

4. Továbbá elrendeltetik, hogy azon utczákban és szabad téreken, melyek a városi község és a jelen takaritási vállalkozók között megkötött szerződésben felvéve nincsenek, — a város községe a költségeket hordozni nem tudván — a háztulajdonosok a törvényes következmények terhe alatt kötelesek az utczák tisztántartásáról és pedig mindenki háztelkének (kert, szín, istló stb. ideértve, ha az utczára lekczéi) szélességében naponként gondoskodni. A ganaj és szemét elhordását hasonlóan a háztulajdonosok (szomszédságok) kötelesek eszközöltetni.

Az 1—4. pont alatt foglalt összes intézkedések időtartama egyelőre f. évi november 15-ig terjed.

Brassó, 1892. október 12-én.

571 (3—3) **A városkapitányság**

Természeti csoda Afrikából!

Itt csak rövid ideig!!

Brassóban, a „KORONA“ szállodában péntektől, October 21-től kezdve egy

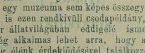

tengeri szörnyeteg

látható.

Ez egy $2^1/_2$ méter hosszu, csodálatos alaku ugynevezett szirén, mely az emlősök fajához tartozik s mely a Vörös tengerben találtatott.

A természet oly sok rendkivüli alkotását a világ egy muzeuma sem képes összegyűjteni, a miért is ezen rendkivüli csodapándány, mely a tenger állatvilágában eddigelé ismeretlen volt, elég alkalmas lehet arra, hogy a n. é. közönség élénk érdeklődésével találkozzék.

Megtekinthető reggel 9 órától fogva este 11 óráig.

BELÉPTI DIJ:

személyenkint 20 kr. gyermekek, tanulók és katonák részére 10 kr.

Stefanu Péter.

573 (4—2)

7179—1892.

Hirdetmény.

Minden szálloda, vendéglő vagy vendégfogadó tulajdonosa vagy bérlője, valamint minden magán szállásadó ezennel a nagymélt. m. kir. belügyminisztorium f. é. julius 15-án 53061.—1892. VI.—11. sz. a. kelt rendelete értelmében a törvényes következmények terhe alatt felhivatnak, minden Erdélyrészen kivül eső helyekről érkező idegent vagy lomit utasitani, hogy S rendőrnek vagy fogadóinak déli 12 órakor az alólirt városkapitanyságnál az orvosi ügyeleti szobában az illető szolgálatevő orvosnál jelentkezek.

Az első megjelenésnek Brassóban történt megérkezés után következő napon, vagy ha a megérkezés déli 12 óra előtt történt, ugyanazon napon is kell történnie.

Azon idegenek és lomtak, kik meg nem jelenés által magukat az orvosi ellenőrzéstől elvonni akarják, ugyanazon büntetés alá esnek, mint a megjelenésre szóló utasitást elmulasztó szállásadók.

Brassó, 892. október 11-én.

569 (3 — 3) **A városkapitányság**

KERESTETIK

egy munkaképes

megbizható nő,

gyengélkedő asszony és ennek gyermekei mellé, az előforduló házi teendőkben való támogatására. Lakik: egy felső-magyarországi nagyobb városban.

Kiadatik továbbá egy szép

utczai szálláS

mely 5 szoba, s konyhából áll, — esetleg 2 lakásra is elosztható.

Bővebbet a lapok kiadóhivatalában.

577 (1—3)

Gyógytár az órangyalhoz.

575 (1—10)

Antibácterion.

A legjobb védszer a Cholera, Thyphus, Diphteritis, himlő és minden más fertőző betegség ellen. A szobák, ruhák és kezek tisztitására használható.

Nem mérges! Biztosan ható!

Suszter Károly, Brassóban.

Tiszta vé

az egészség!

Titkos betegségek, görvély, kiütések és sápadtság általános bigyadtság, gyöngeség ellünnek az egészséges vér meleitt!

Sikeres eredményért kezeskedünk gyógymódunk használata mellett.

Kérdésekre válaszbélyeg mellékelendő.

Office Sanitas Párisban, 30., Faubourg Montmartre.

480 (12—*)

TUTSEK E.

temetkezési intézete,

BRASSÓ, Kapu-utcza 4. sz. a Tehén-piacz sarkon.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe — előforduló halálesetek alkalmára — jól berendezett **temetkezési intézetét** hol minden a temetkezéshez szükséges tárgyak a legolcsóbbtól a legfiomabbig, mi dig készletben és jutányos árakban találhatók.

Érez-kopersók bizományi raktára a legelső **b é c s i** érez-kopórsó gyárból.

Saját műhelyében készült mindenneméi fakopersók, — díszes kiállitásu **érez utánzott** kopórsók és finom politurozott **cserefa**-kopórsók olcsó árakban. — Továbbá szép **sir-koszorúk szalagok**, valamint minden a temetkezéshez szükségelt czikkek jutányos árban kaphatók.

Márvány siremlékek képviselete.

Saját díszes halottas kocsi 2 és 4 fogatuan, valamint egész ujjonan épitett díszes **kék gyerek halottas kocsi** és minkettőhez kiváuatra a tesivivők is a nagyérdemű közönség becses rendelkezésére állanak.

Elvállalok nagyon méltányos árakért teljes kiállításokat, minden osztály szerint, vallás és nemzetiségi különbség nélkül vly formán: hogy az illető gyászoló családnak semmi utánjárása nincsen, melyeket az eddig ismert pontossággal és egyhevágó rendkel intézek el, a miért a előforduló halálesetek alkalmára becses pártfogásukba ajánlom intézetemet.

Végül pedig ajánlom **közvettő, cselédszerző** és **ügynöki** intézetemet is, melynél a pontos eljárás szintén fő feladatom

Kiváló tisztelettel

331 (16—*) **Tutsek E.**

Sz. 875. és 2018/892.

t. k.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőhalmi királyi járásbiróság, mint telekönyvi hatóság kőhlinfrt teszi hogy türmösi kisk. Deák György s. t. és kisk. Lázár St. István végrehajtatónk türmösi ifj. Lázár György végrehajtást szenvedő elleni 385 és 366 forint tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtása ügyében az erzsébetvárosi kir. törvényszék, a kőhalmi kir. járásbiróság területén levő Ürmös község határán fekvő az türmösi 613. sz. tkjkvben A+ 1—14. r. sz. és 577/2., 602/2., 1364., 1534/2., 1806/2., 2090/2., 2219/2., 2413/3., 2414/3., 2417/3., 2559/4., 714, 1535/6, 1931/a hr. sz. alatt bejegyzett ingatlanokra 366 forint kikiáltási árban továbbá az 1881. évi LX. t.-cz. 156. § alapján az türmösi 618. sz. tjkvben A+ 20/1. és 20/2. hr. sz. alatt bejegyzett egész ingatlanra 480 forint kikiáltási árban A+ 21., 22., 23., 1066, 2484., 2523., 2526., 2537., hr. sz. alatt bejegyzett egész ingatlanra 142 frt. kikiáltási árban, az türmösi 374. tjkvben A+ 1. r. sz. és 10., 11., 12. egész ingatlanra 207 frt. kikiáltási árban a 350. tjkvben A+ 1. rend és 2708/3., és 2715/3. hr. sz. ingatlanokra 459 forint kikiáltási árban és végre a 371. tjkvben A+ 1. r. sz. 2686. és 2713. hr. sz. alatti fekvőkölcsönt végrehajtast szenvedő illető tulajdon járandóságara 24 forint 85-kraban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az **1892 évi October hó 29-ik napján** délelőtt 9 órakor Ürmös község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alóla eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-ak készpénzben a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kőhalom, 1892. augusztus hó 10 én.

A kir. járásbiróság, mint telekönyvi hatóság

BUDAI GÁBOR, kir. jbiró.

576 (1—1)

Vasárnap, visszavonhatlanul utolszor látható

Scheer MUZEUMA,

Brassóban, a fa-piaczon, az utvonalon felállitott sátorban.

Miután muzeumom itt még csak vasárnapig lesz látható, a

belépti dijakat leszállitottam,

tevém pedig ezt azért, hogy lehetővé tegyem mindenkinek muzeumom megtekintését.

BELÉPBI DIJ:

ugy nappal mint este, csekély 10 kr.

Minden látogató egy csinos **a j á n d é k o t** nyer.

A n. é közönség becses pártfogását kérve, vagyok

Scheer Károly,

tulajdonos.

556 (4—*)

Brassó nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi s műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.